СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 26. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 2. лютого, 1927.

VOL. XXXV. No. 26. Jersey City, N. J., Wednesday, February 2, 1927. THREE CENTS

МАЙНЕРСЬКА КОНВЕНЦІЯ ОБЖАЛОВУЄ УРЯДОВУ КОМІСІЮ ЗА СТОРОННИЧІСТЬ

ІНДІЯНАПОЛИС, 31. січня. — Майнерська конвенція постановила на нинішній сесії предложити конгресови меморіял у справі сторонничого захована урядової комісії межистейтової торговлі.

Згадана комісія має межи иншим право встановляти ціну перевозу вугля зелізницями. Майнерська юнія закидує їй, що комісія зловживала своєї влади в сей спосіб, що накладала високі тарифи на перевіз вугля, добутого в тих околицях, де робітники зорганізовані в юнію, а низькі тарифові ціни на перевіз угля з околиць, де робітники незорганізовані. Наслідки сеї політики комісії були, природно, такі, що добуванне вугля в околицях, де юнії були зорганізовані, а де тарифові оплати високі, стало опадати, а зате його коштом стало рости добуванне вугля в неюнійних околицях.

На основі даних, предложених урядниками майнерської юнії, тарифи в юнійних околицях піднято від 1917. року о 100 процентів, себто в двоє, тоді як неюнійні околиці в стейтах Кентакі, Верджінії, Вест Верджінії та Тенесі фаворитовано. Се захованне комісії підорвало копальні в Илинойсі, Огайо, Пенсилвенії й Індіяні.

Урядники юнії представляли здеморалізований стан цілого вуглевого промислу. Політика комісії межистейтової торговлі здеморалізувала промисел до решти.

ЗРІСТ СМЕРТЕЛЬНОСТИ СЕРЕД МАЙНЕРІВ.

Немало часу посвятила конвенція розважанню зросту нещасних випадків у майнах.

Підняв сю справу Френк Фдіген, представник федерального бюра копалень, який у своїй довшій промові вказав на те, що за послідні роки смертельність по майнах прибрала просто застрашаючі розміри. Нині смертельність в майнах Америки є три або й чотири рази висша як смертельність серед майнерів ріжних европейських країв. В минувшому році в майнах Америки погибло 2,450 майнерів, тоді як в 1925. році було там нещасних випадків 2,230.

На думку бесідника причиною високої смертельности серед майнерів у Злучених Державах є те, що майнерське бюро федерального уряду видає ріжні здорові поради про ведение майнерського діла, але не має ніякого права примушувати підприемців сих порад слухати.

СВАРКА НА КОНВЕНЦІЇ.

Підчас нинішних нарад прийшло до сцени межи делегатом Михайлом Демчаком а одним з придверників конвенції. Демчак виголосив промову проти зміни конституції юнії про вибір урядників юнії. У відповідь на промову Демчака, Голден, президент 9. округа юнії, заявив, що проти Демчака піднято якісь закиди в двох округах. Демчак переривав бесідникови, через що впав в колізію з конвенційним урядником, встановленим до удержання порядку.

СТЕЙТОВА ЛЕҐІСЛЯТУРА ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД КОНҐРЕСУ ЗДЕРЖАННЯ ОТРУЇ В ТРУНКАХ.

ОЛБАНІ, Нью Йорк, 31. січня. — Репубканці й демократи стейтової легіслятури поставили нині спільними силами резолюцію, в якій проситься конґрес ухвалити закон, заборонюючий урядови вживати отруйних способів до денатуралізації алькоголю.

За резолюцією заявилося 83 голоси; проти 48. Сей виклад уважають великою побідою для „мокрих".

ЧВЕРТЬ МІЛЮНА ДОЛЯРІВ ЗА ОБРАЗ.

НЬЮ ЙОРК, 31. січня. — Болтиморський купець Яків Епстайн купив славний образ відомого голяндського маляра Ван Дейка „Рінальдо й Арміда", заплативши за нього 250,000 долярів. Купити його збиралися ріжні богаті Англійці, щоби повісити його в національній галерії в Лондоні.

ХОЧУТЬ УЧИТИ ДІТИЙ НІЖНОСТИ ДЛЯ ЗВІРЯТ.

НЬЮ ЙОРК, 31. січня. — Нюйорська Жіноча Ліга для Звірят постановила уряджувати по місцевих школах відчити для дітий про потребу ніжности для звірят. Уряд попирає сю акцію товариства. Організація призначила на сю ціль 170,000 долярів.

КІЛЬКО НАСЕЛЕННЯ МАЮТЬ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ.

ВАШИНҐТОН, 31. січня. — Федеральне бюро переписи населення обчисляє, що з днем 1. липня сього року населенне Злучених Держав буде виносити коло 118 мілионів 628 тисяч душ. Приріст послідного року буде виносити коло 1 мілиона 492 тисячі.

БІЙКА ПОЛІЦІЇ ЗІ СТРАЙКАРАМИ.

НЬЮ ЙОРК, 31. січня. — В бійці межи страйкуючими робітниками фабрик, виробляючих паперові бакси, а поліцією, до якої прийшло на вулиці Вустер, поліція побила кількох страйкарів та арештувала 4 страйкарів, що пикетували перед фабрикою.

Межи арештованими є студент одної протестантської духовної школи, який працював у сій шапі, щоби пізнати умови життя й праці робітників.

ЖИТТЯ ЗА ІМЯ НА ВУЛИЧНІЙ ТАБЛИЦІ.

Міська рада в Парижі має те спільне з львівською, що не любить додержувати обіцянок. Але ріжниться від львівської тим, що коли її обовязок пригадають, вона його виконає. 12-літній париський хлопець пригадав своїй міській раді, що вона обіцяла назвати одну вулицю іменем його батька Еміля Бельдо. Бельдо був звичайним механіком, одначе... героєм. Коли в 1914 р. над Парижем почали літати німецькі Цепеліни, уряд звернувся з покликом до летунів-добровольців. Бельдо літав на літаку погано, одначе згодився кинути на Цепеліна бомбу і згинути разом з ворожим літаком, з одною умовиною: міська рада назве за цей учинок одну з париських уличок його іменем. Що обіцяв, то зробив. Міська рада Парижа, що обіцяла, не зробила. Щойно тепер синок героя пригадав їй її обіцянку і вона засоромлена, сповнила її негайно.

ЗА КРАЩИМ НЕБОМ.

Кількох селян любачівського повіту: Гузар, Назарко, Ольховий і Тиргальський рішили, що на їх злидні є єдиний вихід; іти шукати праці на Україну. Дійшли вони через луцький повіт до радянського кордону, але там польська поліція арештувала їх і відставила до суду. Двох з них, Гузар і Ольховий, засуджені на 10 днів арешту за незаконний перехід кордону.

ОГРАБЛЕННЄ КОСТЕЛА.

Невисліджені люде вломилися до костела оо. Францішканів у Чишках під Львовом і ограбили його майже зовсім. Забрали всі золоті і срібні вота, вартости кількацять тисяч золотих, срібні посудини, порозбивали скарбонки і шафи. Слідство веде поліційний посторунок із Винник.

ТІ, ЩО НЕ СІЮТЬ І НЕ ОРЮТЬ...

Приватний львівський урядовець Станіслав Панасевич зробив собі листу для збиранн лепт на будову інтернату для военних сиріт, уважаючи себе одночасно скарбником такого фантастичного інтернату і його основником; крім цього для піддержання духа торгував морфіною, сам як аматор цього наркотику. — Якась пані Ольга Драпінська зуміла продати золотареві ланцюшок, який видавався платиновим, а був з „білого золота". Ця штука вдалась їй при помочі якогось гімназійного вчителя, який уже раніше заходив з тим самим ланцюшком до знайомого золотаря для оцінки. — Львівська поліція арештувала аж 9 вломників, які ограбивши мануфактурну крамницю на вул. Рутовського ч. 20, не могли її вивезти вночі і лишили аж до ранку крам на наймених фіякрах, що були з ними в змові. — Сполохані вломники в почтовім уряді на Підзамчу залишили сверлик і шкіряні віжки, які їх зрадили.

У СЕКЦІЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА.

Укрголовнаука затвердила акд. С. О. Єфремова на керівника секції історії українського письменства науково-дослідчої катедри мовознавства.

СМЕРТЬ ЦАДИКА.

Помер бельзький рабін Сухер Бер Роках у 74 р. життя, один з найславнійших рабінів у світі. На протязі 30 років мав величезний вплив на жидівську масу Галичини і поза її межами, створивши довкола себе справжній рабінацький двір з атмосферою своєрідного ортодоксійного гебрайського культу. Австрійська влада при помочі галицьких намісників завсіди рахувалася з його впливом на жидівську масу, і зверталась до нього у важних політичних моментах (напр. виборчих). Роках стояв довгі роки на становищі повної ортодоксії, неприхильної до модернізації жидівського життя. Згодом, побачивши перевагу „нових течій", обмив руки від політики й обмежившися виключно до впливів релігійних. Бельзький „двір" рабіна мав фанатичних прихильників серед широкої побожної маси Жидів у всьому світі. Недурно Роках виводив свій рід від славного амстердамського рабіна, а той аж від короля Давида. Правила домашнього ладу в домі рабіна мали суворість релігійного обряду. До цього дому крім ближчої та дальшої родини належали численні „братства", які творили окрему касту і користувалися фондами спільної каси, піддержуваної головно доходами рабіна — дуже значними. Головним зайняттям рабіна була молитва і зберігання праці талмуду, себто головно посту. Рабін мало їв, майже не пив і не курив, бо тютюн відриває від науки. Мав девятеро дітей: двоє з першого подружжа, семеро з другого. Рідо наслідником є найстарший 42-літній син; найстарша дочка є за рабіном в Остилі на Волині. Другий син з другого подружжа, не мав щастя в любви: його жінка з европейською освітою покинула його й вихала до Палестини як учителька. Чотири дочки бельзького цадика славляться своєю красою і европейською освітою. Похоронний обряд при покійнім рабині дуже оригінальний. Дві ночі тіло рабіна лежить ненарушно в ліжку, вкрите рядном. Другий день (субота) присвячений жалобі: тризні та співам. У суботу вечір покладено тіло рабіна на землі. Від цієї хвилини жилівська маса переходила перед покійником, а всю передпохоронну ніч відчитували псальми. У неділю вранці кількадесять рабінів, що приїхали до Белза, обмивали тіло. В полудне перенесли тіло до синагоги, де виголосили промови: брат рабіна і по черзі, всі його сини, зяті, наречений наймолодшої дочки і його батько люблинський рабін. Пізнійше голова місцевого кагалу подав до відома, що наслідником покійника є його найстарший син, Арон.

ЧУЖИНЦІ ПРО НАШУ ПІЯНІСТКУ П. БОЖЕЙКО.

Рецензент чеського щоденника „Трібуна" з 10. травня 1925 р., подаючи музичне справоздання з Шевченківського концерту в Празі, на якім наша артистка виступила як солістка вечера побіч М. Менціського, пише: „В успіху цього вечера найбільшу заслугу приписати належить піяністі В. Божейко. Її повна темпераменту брилянтна техціка не змогла ще вийти на яву в початковій точці „Фунераллес" Ліста — зате в дальших творах, зокрема в кінцевій „Тарантелі" Ліста, виказала піяністка, завдяки відповідному доборові точок, повну зрілість інтерпретаційного мистецтва, яке при своїм видимо технічнім підкладі є тим цінніше, що зворушує чуття та надає повного життя технічним прикметам піяністки". В щоденнику „Народні Політика" з 12. травня 1925 р. пише др. І. В.: „В тягу програми гарно розіграласа піяністка В. Божейко. Найкраще підходить їй Ліст — для його „Тарантелі" має піяністка легку руку". Відомий зі своєї суворости в оцінці музичний рецензент „Нає Фрає Прессе" пише з томуж часописі з 22. травня 1922 р.: „В піяністці В. Божейко дозріває сильний піяністичний талант. Ніхто не припускав би, що ця блідолиця дівчина викаже стільки сили у насаджобій та акордовій техніці й викреше стільки пристрасного огню з мрійливої задумчивости. А, в „Ілюстрітес Вінер Екстраблят" читаємо: „Відома піяністка В. Божейко є високоталановитою артисткою, яка тільки честь приносить знаменитій школі проф. Кессісогля (відомий віденський педагог і знаменитий піяніст). Головну точку вміло уложеної програми становив „Карнавал" Шумана, виконання якого викликало одноднушне признання і змусило піяністку до наддатку: Шубертів-Ліст „Ерлькеніг". Також і в иншіх точках програми виявила піяністка повну зрозумінна інтерпретацію, визначну техніку і гарний удар".

З ЖОВНІРСЬКОЇ НЕДОЛІ.

„Ярославський тижневик" подає: Мин. місяця капонір артилерії Андрій Веселовський в неділю без перепустки скочив до рідного села, щоби відвідати батьків. Вернув до касарні втомлений бігом. Пїт з'нього цюрком лявся. Його зловив вахмайстер Хаба і, не представивши до рапорту, запроторив до арешту. В зимній, неопаленій келії хлопець пересидів ніч. Рано найшли його спаралїжованого. Відвезено нещасного до шпиталю в Перемишли і тут він помер. Чи Хаба буде потягнений до відповідальности?

ДОЛЯ АРТИСТОК.

Відома колись мадярська оперетківа зоря Ілька Пальмай, що вийшла за Кінського, зверглась до міської ради в Будапешті за концесією вуличної кольпортерки часописів. Вона має 66 літ і є без засобів до життя, а драматична школа, яку вела, врешті опустіла.

КИТАЙ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ВИСИЛКИ АНГЛІЙСЬКИХ ВІЙСЬК

ДОМАГАЄТЬСЯ ВІДКЛИКАННЯ ВІЙСЬК, ЯКИХ „У КИТАЮ ЗОВСІМ НЕ ТРЕБА".

ПЕКІН, 31. січня. — Заграничний уряд Китаю вислав до англійського посольства врочисту ноту протесту проти висилки до Китаю війск, маринарів, субмарин і аеропланів.

Нота заявляє, що сих війск у Китаю зовсім не треба, бо Китай самий дасть собі краще раду зі своїми клопотами та охоронить життя й маєток чужинців без чужих війск богато краще, як се зможуть зробити чужі війська.

Північно-китайський уряд заявляє, що він готовиться до кампанії проти південного Китаю.

АМЕРИКАНЦІ ПОКИДАЮТЬ КИТАЙ.

В цілому Китаю дається завважати сильний рух Американців до китайських портів. Всі Американці покидають міста в середині Китаю та стараються добитись до побережа, звідки лекше дістатися назад до рідного краю.

Наслідком сього руху вся місійна робота завмерла. Провідники місій кажуть, що се знищило місійну роботу христіян в Китаю, яка потребувала десятків літ.

КИТАЙСЬКІ БАНДИТИ ЗАХОПИЛИ КОРАБЕЛЬ.

ГОНКОНҐ, Китай, 31. січня. — Морські ушкуйники захопили в свої руки китайський корабель Сенг Бі, який належить до одної китайської спілки, але в час захоплення мав англійський прапор. Наладований він був Китайцями, справляючими собі свято Нового Року. Розбійники забрали від пасажирів 15,000 долярів, а втікаючи, взяли зі собою 5 Китайців, щоби добитися від їх родин викупу.

МАДЯРИ ВІДКЛАДАЮТЬ ВИБІР КОРОЛЯ НА 5 ЛІТ.

БУДАПЕШТ, 31. січня. — Мадярський парлямент не сповнив сподівань, які на нього покладали, що він розвяже зараз питанне королівського наслідства на мадярський престол. Сей парлямент саме зовсім не буде сею справою занимати, хоча в парламенті переважають монархісти. Справу зовсім усунено з нарад сього парламенту, щоби питанням іменования короля не зачіпати сусідів Мадярщини.

ПИТАННЄ ВИЇЗДУ ЛОЙДА ДЖОРДЖА ДО МОСКВИ.

ЛОНДОН, 31. січня. — З Москви прийшла вістка, що бувший англійський премієр міністер Лойд Джордж дістав запрошенне приїхати до Москви, щоби простудіювати умови в Росії. Лойд Джордж мав ще минувшої осени заявити свою охоту до подорожи по Росії, але тепер він рішився лишитися в Англії до слідуючих парлямептарних виборів, у яких він певно возьме живу участь як один з провідників ліберальної партії.

АНГЛІЙСЬКІ ЛІБЕРАЛИ ПОКИДАЮТЬ ПАРТІЮ.

ЛОНДОН, 31. січня. — Веджвуд Бен, посол до англійського парламенту, котрий дістався туди з рамени ліберальної партії, заявив публично, що в слідуючу неділю він предложить своїм виборцям заяву, що, росчарований сварками в рядах ліберальної партії, він покидає сю партію та переходить до партії праці.

Крок сього посла, котрого вважали за незвичайно енергічного провідника лібералів, уважають за признаку деморалізації в рядах ліберальної партії.

ПОГОЛОСКИ ПРО БЛИЗЬКИЙ КОНЕЦЬ РУМУНСЬКОГО КОРОЛІВСЬКОГО СКАНДАЛУ.

ПАРИЖ, 31. січня. — Місцеві газети подають вістку, що бувший румунський наслідник престола Карло, котрий наробив тільки скандалів своїми романсами з жінками, уже надоїв собі сі романси так, що постановив наконець вернутися до своєї першої жінки княжни Олени. Газети вже навіть пускають вістки, що в сей спосіб він може добути назад втрачені права до румунського престола.

АМЕРИКАНЦІ ЗАХОПИЛИ ФІЛЬМОВИЙ ПРОМИСЕЛ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 31. січня. — Англійська торговельна палата відчулася з апелем до англійського уряду зробити щось для захорони англійського фільмового промислу перед конкуренцією Американців. Каже палата, що в Англії виставляють майже виключно американські рухомі образки.

АЛІЯНТИ ПОКІНЧИЛИ КОНТРОЛЮ НАД ОРУЖЕМ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 31. січня. — Завтра відбудеться перше засіданне ново утвореного міністерського кабінету з Марксом як премієром. Першим офіціяльним актом нового кабінету буде проголошенне факту, що аліянтські держави вже покінчили контролю над німецьким оружем, яку вони були завели сім літ тому назад, при закінченню світової війни.

Німеччина ще не згодилася з аліянтами щодо контролі аліянтів над німецькими фортами.

На місце аліянтів над Німеччиною буде мати тепер нагляд Ліга Народів.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	ПЕРЕДПЛАТА:
Three cents a copy.	Поодиноке число три центи.
One year ..... $ 7.00	На рік ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75	На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00	На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	**В Джерси Сіті і Заграницею:**
One year $10.00	На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00	На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75	На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші дише на т. зв. Foreign Money Order
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОЩАДНІСТЬ ДОСВІДЧЕНИХ ЛЮДИЙ

Два дні тому назад мали ми нагоду бачити, як поступають в організаційних справах управні організатори, коли американська майнерська юнія на своїй конвенції, постановивши перевести організацію майнерів мягкого угля, сейчас ухвалила за тим також урядови юнії право накладати на членів юнії розмет на покритте коштів юнійної організації.

Зараз на другий день на тій самій конвенції прийшло під обради питанне винагородження для урядників юній. Урядники предложили конвенції докази на те, що винагородженнє за низьке. Хоча президент юнії побирає 8,000 долярів у рік, а секретар-скарбник 7,000 долярів у рік, се на умови життя й потреби урядника за мало. Урядники поставили домаганнє, щоби пенсію президента підняти на 12,000 долярів у рік, а пенсію секретаря-скарбника на 8,000 долярів у рік. По довшій дебаті, в якій деякі члени відносили потребу ощадности, ухвалено признати домаганнє урядників.

Та найкраще показалася зрілість членів конвенції підчас полагоджування річних внесків конвенції. Сі внески уважано звичайно через просте піднесенне рук. Делегати, однак, мають право домагатися, щоби голосованне переводити більше формальне, поіменно, себто викликуючи кождого делегата по імени та записуванне його голосу. Як в усіх організаціях, так і тут такого поіменного голосования добивалися люди, які сподівалися з нього якоїсь користи, а дехто покушувався навіть ужити його з простої мстивости або нерозуму. Коли одного дня делегати зажадали поіменного голосования аж два рази, тоді урядники юнії виступили проти сеї практики, доказуючи делегатам рахунками, що кожда година конвенції коштує організацію 5,000 долярів. Кожде поіменне голосованне тревае що найменше 3 години, отже коштує організацію що найменше 15,000 долярів. Делегати від тоді відкидали внески на поіменне голосованне.

Незвичайно цікаве поведенне. Здається, нема в ньому одної розумної засади. З одного боку дозволяють урядови видавати сотки тисяч, а з другого боку шадять тисячі. А прецінь є в тому поступованню одна розумна засада. Засадою є ощадність. Значить, треба гроші громади видавати ощадно. Треба обтинати видатки. Однак хто обтинає видатки там, де вони конечні для належитого ведення або зросту організації, той не ощаджує, а роскидає гроші організації. Хто ощаджує тут цента, щоби в другому місци стратити доляра, або хочби два центи, не ощадний він чоловік, а маскований ростратник.

СУЧАСНА ПОЕЗІЯ НА УКРАЇНІ.

Душевні переживання людий кождого часу відбиваються, з одного боку, в народній пісні, з другого боку, в літературних творах авторів. Глибокі душевні переживання відбиваються передівсім в поетичних творах. По них можна вистудіювати дух певної епохи: її мрії, сподівання, реальне життя. В них можна відчути, які завдання поставила собі та епоха, які з них виконано, а які навпаки розбилися. Тому то в поезії чується запал перемоги, надій, сильного пориву до життя, до боротьби, або навпаки розчарования, безнадійність та тугу за лїпшим минулим, або тугу за нездійсненими ідеалами і т. д.

Тоді як „частушки", які співають тепер на Україні, є виразом переживань глибоких народних мас, поетичні твори рідних авторів відбивають в собі ті переживання та ідеї, які ними живе та верства, що станула духово найвисше.

Хоча Україна да революції 1917. року переживала страшні утиски, в творах її поетів завжди найдемо сильні бадьорі призиви до боротьби, вислови надії на кращу майбутність. Коротко кажучи, в поезіях чулося життя надіями на воскресеннє українського народу, на те, що

Прийде день великий, день воскресний,
День суда й любові...

Ждали люди сього суда, хоч знали, що прийде перед ним день сліз і крові.

Не кажучи вже про наших старих поетів, про наших гетьманів, як Шевченко, Франко, що кликали нарід до визволення і просвітлювали йому шлях, знайдемо у кожного поета такі прекрасні призиви до боротьби, як наприклад у Вороного „Гей, хто має міць"... який закінчується акордом:

Гей, кому що-мить
Серденько болить
За народ, за край коханий, —
Той робітник пожаданий,
Знає, що робить!

Або такий чудовий вірш Олеся „Яка краса"..., що починається таким акордом:

Яка краса: відродження країни!
Ще рік, ще день назад тут чувся плач [рабів,
Мовчали десь святі під попелом руїни,
І журно дзвін старий по мертвому [гудів.

Але ось прийшла революція, що принесла визволення рідному народові. Розпочалася страшна кривава боротьба. Лютії вороги обсіли край зі всіх сторін, рвуть і шматують його. Гори трупів валяються, а море крові розливається в боротьбі за волю кровю, але поета це не страшить, бо він знає велику мету свого змагання. Він, як і весь український нарід, вірить, що прийде день перемоги.

Чайки, чайки! тоді не треба плачу,
Коли іде боротьба за волю, за життя,
Коли на хмарах я вже дивний від- [блиск бачу
І сонця жданого блискучеє воротя.

Так глибоко вірить поет в прихід блискучого сонця. Або другий його призив до боротьби: „Хай літають вітри!"

Хай літають вітри, хай сміються гро- [ми, —
Ми не зверием з своєї дороги...

Закінчується цей вірш таким призивом, повним віри в перемогу:

Вище-ж прапор ясний! Більше віри в [боротьбі,
Глибше сумніви, стогони, сльози:
Пролітає життя на крилатім коні,
Розкидає квітки по дорозі.

У Черкасенка знаходимо такі висновки з передчуття насуваючоїся боротьби у вірші „Перед грозою":

Все притаїлося... Тихше!... З грозою
Гучно гремітиме грім...
Душі змучені збудить до бою
Поклик-грім, страшний-грім!...

Хоч попереду той буде і грізний і страшний, всеж поет дивиться спокійно в будучину, віруючи в перемогу „душ знемужених".

Такі мотиви віри в боротьбу, віри в краще майбутнє знаходимо у поетів, що писали ще за-довго до революції, які разом з рештою української інтелігенції та з українською армією опинилися на вигнанню. І на вигнанню вони зберігли віру в боротьбу та краще майбутнє.

Зовсім противно було в тих поетів, що відразу признали московську комуністичну навалу. Вони пробували найти в ній вислів тих ідеалів, до яких стремів український нарід. Їм здавалося, що комунізм, то якраз є те саме найкраще, найлїпше, за що боровся пригнічений люд. Так вони писали, витаючи московський наїзд на Україну. Нині вся їх творчість пересякнута мотивами глибокого розчарування.

Одним з найяскравіших вислів цього находимо у вірші найбільшого сучасного українського поета П. Тичини. Колись він писав:

Одчиняйте двері —
Наречена йде!
Одчиняйте двері —
Голуба блакить.
Очі, серце і хорали
Стали.
Ждуть.

Таким захопленням він витав комуністичну революцію. Витав її прихід, як улюблену наречену. Але ось вона прийшла:

Одчинились двері —
Горобина ніч!
Одчинились двері —
Всі шляхи в крові.
Незриданними сльозами,
Тьмяки
Дощ.

Нудьга, зневіра, розбиті надії. Ті старі поети, як Олесь, не злякалися тої боротьби, не злякалися „горобиної ночі", бо прихід большевицького панування для них се лише один епізод у визвольній боротьбі. Але для тих, що приняли большевизм, тепер настала лише „тьма" та „дощ".

Другий вірш свій, „Марії", він закінчує такими словами:

Не буть ніколи раю
У цім кривавім краю.

Другий поет, Савченко, — поет вже цілком революційної доби, знає лише чорні краски:

Там ніч і тьма, і чорні круки,
Мовчання мертве, бліднний жах.

Або в його вірші „Життя глухе":

Живу. Не вірючи змагаюсь.
Ідуть по камінням руїн.

Песимізм огорнув душу українського селянина й туга покрила все його життя. Поет не бачить виходу з сучасного стану, цілковито звязаний з тими ідеями, які розбилися й розвіялися:

Ой туго, туго мужикова,
Червона як кров,
Як трава шовкова!
Та не пить тобі, туго,
Води з криниці —
Бо вже тобі, туго,
Страшне спиться...

В самих найновійших творах поета Сюзюри знаходимо таке признання страшної нудьги:

Там, над обрієм небо вешнеє,
Ой сьогодня так журно мені!
Я один, я ридаю... О де ви,
Золоті мої, сині, ясні?

Предчуття страшної, холодної зими відчувається у віршах М. Сайка. Сучасний час для нього то вже осінь.

Співає осінь вже, — хоч вір їй, хоч [не вір їй:
Останній бабин день спуститься по сте- [пу...

Глибоким сумом, безвиглядністю повитий прекрасний вірш О. Коржа: „Невідоме причастя", де він говорить:

Не в неволі я, і не без щастя,
Маю хліб, до хліба воду, сіль, —
Хочеться незнаного причастя,
Та чекать його мені звідкіль?

Не маючи надій на краще майбутнє, говорить:

От і плачу. І не дні, вже роки,
Все блукаю ніби навіжений.

І запитує поет з гіркою безнадійностю:

Перестану-ж я коли тужити?
Де відкриється нова краса?...

Для нього вже немає краси відродження народу, бо він знесилений; зневірений та морально розбитий в тій боротьбі, що точилася на полях рідного його краю.

Яким глибоким, страшним песимізмом віє від таких слів поета О. Влизька:

Нене, нене — може помилково
Породила ти мене у вік,
У якім нема казок шовкових
І такий плюгавий чоловік!

До якого страшного понижения людини дійшло в пролетарській державі, де немовби то він розкріпощений від всіх пут рабства, що поет не знаходить иншого виразу, як „плюгавий чоловік"!

Або ось мотив у вірші „Хмарно" О. Сороки:

Хмарно...
Холодно...
Бігають вітри:
Стоголоже голосіння чути...
Я стою самітний і старий, —
Цежу розпуста.

Таке саме безпородне, безпросвітне знаходимо і в російських пролетарських поетів, яких найяскравійшим виразником був Єсенін, що, не побачивши просвітку в життю, покінчив його самогубством.

Сучасна поезія в большевії чудесно характеризує повний занепад творчости, енергії та волі в офіційних колах пануючої касти, бо там лише можлива поезія офіційних „пролетарських" поетів. Тому сучасна поезія на Україні характеризує не так маси народні, як пануючу комуністичну верству, що опинилася „На безпросвітному шляху". Сучасність нестерпимо тяжка, а віри в краще майбутне нема.

ЕКСПЕДИЦІЯ УАН ДО УСУРІЙСЬКОГО КРАЮ.

Українська Академія Наук посилає велику зоологічну експедицію до Усурійського краю.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець - Захист Українського Народного Союза.

В. Будзиновський.

СТРАШНА БАБА
— АБО —
ДОМІНУС ВОБІСКУМ!

Оповіданне.

(4)

— Коли так, то можемо побалакати про се. Торгуватися не буду, дам дешево. Нехай се буде наша спільна жертва. Але чаша троха повигинана і вилетіли два рубіни. Я їх маю, лише треба вставити.

— А я нащо золотар? Все те зробиться у мене і чаша помандрує до церкви.

Чашу опинялася в робітни Коралевича. Не дав її челядникам, але сам робив коло неї. Відчистив, випростував, повкладав камінчики. Коли чаша вже була готова, позвав до робітні жінку.

— Бачиш? — промовив, показуючи їй чашу. — Се занесу до церкви, щоби переблагати Господа Бога за те, що я тебе так зневажив. Гадаю, що Бог простить мені... І ти простиш мені? — додав, цілуючи жінку в чоло. — Правда, що простиш?

— Як Бог простить, то й я прощу, — відповіла зимно. — Але, як Бог простить!

По сих словах хотіла відійти, але вид чаші прикував її до місця. Вона в крамі і в робітни мужа бачила вже неодну дорогоцінність, та такої ще не бачила. Не бачила рубінів таких великих і з таким цвітом. Взяла чашу в руку, обертала її на всі боки і довго призиралася.

— Ти справді хочеш, щоби Бог простив тобі, та щоби я простила? — спитала, поставивши чашу назад на столі.

— Я на се купив сю чашу, — відповів. — Я согрішив не для власної користи, ні для власної химери. Ще як би ти мені простила, та сама від себе передала сю чашу, то Бог безпечно простить.

— Та, хиба зроблю так... І прощу тобі, як Бог простить.

Коралевич врадуваний пригорнув жінку до себе і вицілував. Ще й тепер вона зимно приняла ті любощі. Цілунка не віддала, тільки відвернулася і вийшла з робітні.

Про чашу вже знало ціле братство і всі священики. Вони й бачили її, бо приходили до Коралевича на обзорини. Знали, що Коралевичі дадуть сю чашу до церкви. Вже й визначений був день, коли обоє вони мали чашу занести, щоби її в присутности всіх братчиків і всіх парохіян торжественно посвятити. Наречі сей день прийшов. Коралевич зайшов до крами і глянув на полицю, на котру поклав був коробку з чашою. З коробки ні сліду. Пішов до робітні, бо гадав, що може челядник взяв, щоби ще раз вичистити її. Челядник відповів, що він в крамі цілком не був, що там була майстрова. Пішов Коралевич до мешкання, але там не було ні чаші, ні жінки. Челядь сказала, що вже буде зо дві години, як майстрова вийшла з хати.

— Мабуть хотіла зробити мені несподіванку, — подумав — і сама занесла чашу до церкви. За дві години має бути посвячене. Пересиджу ті дві години в крамі і також піду до церкви.

Коралевич пішов до краму. На лавці побачив канчук. Той, котрим на шкірі своєї жінки написав був „Домінус вобіскум".

— Відки той канчук взявся на лавці? — подумав. — Я його кинув був за піч. Хиба жінка витягла його і поклала на лавці, щоби мені пригадати мій гріх? Несучи чашу до церкви, не втерпіла, щоби не зробити мені докору. Не хоче устами, то зробила ось так. Тепер канчук вже непотрібний. Треба буде його спалити, або сприятні десь так, щоби не колов жінку в очи.

Взяв канчук і встромив його за пояс під полою. Ждав з пів години, коли увійшла жінка, весела, усміхнена. Приступила до него і поцілувала.

— Тепер підемо обоє? — спитав.

— Куди? Чого?

— До церкви. Хиба не ти занесла чашу? Будуть святити.

— Я занесла, але святити не будуть, бо вона вже посвячена.

— Та без мене?

— Або ті ти хочеш вихрестити? І ти пішов би до косцьола?

— Щооо? — Коралевич спитав і вхопився руками зд лавку, бо гадав, що впаде. На хвилю йому в очах потемніло.

— Ти справді занесла до косцьола? — спитав, коли зібрав свої мисли.

— А кудиж мала нести? Не твого Бога треба було переблагати, щоби тобі простив твій гріх. Скривдивши мене, ти обидив мого Бога, а мій Бог... в косцьолі. До твоєї церкви занеси канчук. Я його поклала тут на лавці.

— Занесу! — Коралевич крикнув, — занесу, але насамперед назад вихрещу тебе!

Вихопив нагайку і замахнувся.

— Підеш зараз по чашу і принесеш її назад?! — питав кричучи.

— На таке жінка була приготована, бо вона знала завзяття мужа. Коли він вихопив нагайку, вона сягла по ніж, який поклала була на полиці тоді, коли брала чашу.

— Вдар! — відповіла йому, наставившись до него з ножем.

Впала на землю від удару по голові. Коралевич не тямив себе, отже й не дивився, де бе. Побачивши жінку на земли, Коралевич отямився. Нагайку всунув назад за пояс, прискочив до жінки і нахилився над нею. Лежала без диху з заплющеними очима. На лавці стояло збанятко з водою. Вхопив і хлюснув на жінку. Не помогло.

В хвили, коли Коралевич вихопив був з під полки нагайку, до краму увійшли якісь три сторонські люди. Хотіли щось купити. Розгорічений золотар не запримітив їх, бо бачив тільки жінку. Аж тепер побачив їх.

— Біжіть котрий по лікаря! — просив...

Один з них схилився над жінкою, обернув її, похитав головою і сказав:

— Посилайте по попа і по домовину, бо лікар їй вже не поможе.

— Се не може бути! — Коралевич крикнув. — Вона тільки заморочена.

— Та, піти, піду. Але один мій товариш піде до магістрату, щоби суд прийшов забрати убийника власної жінки. Другий товариш лишиться тут пильнувати, щоби убийник не втік.

Два справді вийшли, третий, якийсь шляхтич, лишився в крамі. Коралевичеви зробилося горячо. На ціле тіло виступив краплистий піт. Були дві причини. Одна та, що вбив жінку. Друга, що була свідомість, що як впаде в руки міського суду, то ще нині зітнуть йому голову. Лемберґський суд був справедливий, скорий і строгий. Рішився своєї голови не дати, бо життє було йому миле і своєю смертю жінки не воскреснеби. Від ратуша набіжалася гамір. Коралевич домірковався, що по него вже йдуть міські ципаки. Шляхтич стояв на порозі краму пильнуючи, щоби убийник не втік. У Коралевича тільки майнула думка і він вже знав, як спасати себе. Негайно прискочив до шляхтича і дав йому таку штовхану в груди, що він подався в зад аж за двері. Коралевич тріснув дверми і затягнув засуву. Хто тепер схотів би дістатися до краму, мусів би вирубати двері. Коралевич висунув шуфляду, вийнив гаманець з грішми, самим золотом, вкинув у кишеню і задними дверми вийшов на подвіре. По другім боці подвіря мешкав швець, з мешкання швеця виходилося на другу улицю. Коралевич увійшов до хати швеця. В хаті була тільки майстрова з дітьми.

— Вибачайте, сусідко, і пропустіть мене на улицю, бо я дуже кваплюся. Щоби не обхопити кілька домів, я загадав крізь вашу хату.

Сусідка відчинила двері і він вискочив на улицю. Не біг, щоби не звертати на себе уваги, але йшов скорою ходою. Саме, коли з галицької брами виходив за місто, почув за собою крик. Вгадав, що то погоня за ним. Тепер пустився бігцем. Біг до моста на Полтві, щоби втечи в ліс, що був недалеко за Полтвою.

— Заки погоня добіжить до ліса, — подумав, — вилізу на яке дерево. Погоня й не подумає, що я таке зробив і побіжить далі. Тоді злізу і втечу в иншу сторону.

На ліхо Коралевичеви, за мостом коло міського млина стояло пару міщан. Вони почули крик погоні і побачили Коралевича. Доміркувалися, що погоня за ним, отже саме тоді, коли Коралевич добіг до моста, вони заступили йому дорогу. Він опинився на середині моста між міщанами на одній кінци і ципаками на другім. Глянув з моста на ріку. Було по дощи, отже вода йшла велика. Не надумуючися ні хвилі, скочив з моста і щез у воді. Погоня тільки хвилинку стояла на мості. Коли Коралевич не виринав з води, ципаки поділилися на дві части. Одні побігли правим берегом Полтви долів рікою, другі лівим берегом. Всі, що були при тім, побігли за ципаками, бо були цікаві, чи убийника спіймають. Так всі бігли аж до двора Зомерштайна, який від того імени стали звати Зомерштайнгофом, або Замарстиновом. Хоч як пильно вдивлялися в ріку, Коралевича ніде не побачили. Не сумнівалися, що Коралевич втопився і вода понесла його далі. Далі як по Зомерштайнгоф погоня не йшла. Вернула до Лемберґа і рознесла по місті вість, що Коралевич втопився.

(Дальше буде).

ДРУКАРНЯ
У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"
виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦЬ.
Просяться всі відділи У. Н. Союза удавати зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧОМУ ГЕТЬМАНЦІ З ПОЛЬСЬКИМИ ПРИЯТЕЛЯМИ В КУПІ?

Неодного з нас може зачудувати союз приятелів Польщі з гетьманцями з табору Скоропадського. Виджу, що се неодного чудуе, чому єпископ Богачевський виступає з проповіддю за гетьманом Скоропадським, або чому „Січ" ні слівцем не писне проти Поляків, від коли вона взялася пропагувати скоропадщину.

Як зачуваю, дехто з наших людий пояснє собі се зближенне межи нашими приятелями Поляків а гетьманцями з табору Скоропадського як відгук якогось Союза межи Поляками а Скоропадським в Европі. Кажуть, що коли гетьманці роблять таке очко до Поляків, що ніколи одного слова не скажуть про найлютійші польські катования над нашим народом, то видно Поляки й Скоропадський знюхалися як два лисі коні та збираються тягнути разом один віз.

На скілько правди в таких здогадах, нині ніхто ще не може знати. Може колись і виявиться, що якісь зносини з Поляками Скоропадський мав, але менї здається, що Поляки аж занадто добре знають, що Скоропадський ніякого впливу на Україні не має, та з ним просто переговорювати не хочуть. Як колись вийшлиби на світло денне якісь зносини межи Поляками а генералом Скоропадським, то се ще раз доказе, що Поляки на українських справах розуміються стільки, що свиня на перци.

Союз межи нашими польонофілами а гетьманськими прихильниками треба пояснити не союзом межи Поляками а генералом Скоропадським. Сей союз, на мою думку, має глибокі основи, які дуже легко простежити. Вистарчить пригляднутися тому, що говорять наші приятелі Поляків, та тому, що говорять наші приятелі гетьмана Скоропадського, щоби побачити, що союз межи сими двома струями дуже природний.

Що говорять нашому народови приятелі Поляків? Вони голосять, що український нарід нездібний правити собою. Вони підкреслюють боротьбу нашого народа за самостійність, та кажуть, що він ніколи не потрафить свободи добути, хоча Поляки самі кілька разів мусіли зриватися до оружної боротьби, поки нарешті собі державу добули. Польські приятелі ширять серед нас агітацію, що ми нездібні до державного життя, і тому ми повинні погодитися з тим, що над нами має правити польська держава, польські урядовці, польські генерали, польські ксьондзи й біскупи, польські посли і так далі.

У сих поглядах Поляків нема нічого нового. Кождий поневолений нарід гнобителі вважали за масу, нездібну до самоуправи. Так Німці й Москалі вважали Поляків за нездібних до самоуправи. Так колись Німці вважали за нездібних до самостійности Мадярів, а Турки Сербів, Богарів, Греків і другі народи, над якими вони панували.

Нема в тім нічого нового, що Поляки, захопивши над ними панованне, уважають нас за нездібних до державницького життя. Новим уважати можна лишень те, що дехто з наших людий, які колись нібито брали участь у боротьбі нашого народа за самостійність, нині пішов з Поляками та став похитувати головою, як Поляки голосить, що Українці до державного життя нездібні. Але й тут нема нічого нового. В усякім поневоленім народі є слабодухи, які не вірують у силу власного народа, в його здібність добути собі самостійність. Такі слабодухи деколи дадуть порватися до боротьби за самостійність, але вони відпадають від боротьби при першій невдачі. На найменчу поражку такі слабодухи стають осередком найстрашнійшої зради. Вони стають розсадником зневіри. Вони ширять недовіря до власного народа, підкопуючи в сей спосіб народні сили. В сей спосіб народні маси платять дорого за те, що захопили до боротьби такі безвартісні одиниці.

Невдача, яку мала боротьба українського народа в 20-ім столітю, зневірила наших слабодухів, які готові боротися за свій нарід лищень тоді, як їм зі сього можна ще буде їсти хліба. Боротися в довгій боротьбі, приготовляти нарід неисньо працею, вони не мають сили. Перед виглядом такої довгої праці й боротьби вони тратять надію та ідуть на польську агітацію, і ширять серед нашого народа агітацію, що у українські селянни без помочи шляхти нічого не зроблять, що вони не здобудуть волі так довго, поки з нами не стануть пани. Знов старі панські погляди, що мовляв, лишень пан потрафить газдувати, а селянин не вміе.

Сі погляди були й на Великій Україні. Там знова їх ужывали московські зайди, які над нами панували, та наші перекінчики, які їм помагали, і за те були московськими губернаторами і генералами. В сих московських панів Україиці нездібні до самоуправи. Нами усе має хтось правити. Нам усе треба якогось пана над собою, чи Москаля, чи Німця, чи Поляка. Є се ті самі погляди, які ми стрічаємо серед Поляків. Що деколи сі пани побилися з Поляками, то се не значить, що вони зі собою не годяться в думках. Вони годяться у поглядах на Укр ину, але не годяться в тому, хто саме має панувати над Україною, бо московські генерали кажуть, що Москалі, а польські пани кажуть, що Поляки. Поза тим погляди одні. І в одних і в других ми бидло, худоба, які не маємо ні здібности ні права правити собою. Ми маємо слухати панів, які захопили над нами власть. Сих панів нам видно сам Бог післав, кажуть вони, і хто сим панам противиться, той противиться самому Богу.

Тепер чейже стане ясно, чому наші польські браття зіллялися в одно з нашими московськими братами, та чому кождий приятель Поляків серед Українців є рівночасно гетьманцем, а кождий гетьманець ні слівцем не скаже проти панів Поляків.

Володимир Гапеляк.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В БОСТОН, МАС.

Слідуюча борба в Бостоні відбудеться в Гренд Опера Гавз, ріг Довер і Вашингтон ул., в четвер 3-го людого. Будуть боротися 4 пари. В головній парі буде боротися Гаркавенко з болгарським чемпіоном до побіди.

ГАРКАВЕНКО В ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.

Наконець українська кольонія в Филадельфії буде мати нагоду побачити, як Гаркавенко бореться. В пятницю, 4. лютого в Метрополитен Опера Гавз відбудеться велика борба, в головній парі Гаркавенко буде боротися аж до побіди з айрішським сидячом Мігваером. Кромі цих будуть боротися инші пари.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В ДЖЕРЗИ СИТІ.

В Джерзи Сіті, Н. Дж., Гаркавенко буде боротися 5-го лютого в Вікторі Гол, при Генджерсой і Йорк ул. В головній парі буде боротися Гаркавенко. Кромі того будуть боротися ще другі пари.

Lehigh Valley Excursion

Wilkes-Barre and Scranton 3.60 Round Trip

Sunday, FEBRUARY 6th Special Train

Jersey City (Exchange Pl. Sta.) 12:15 A. M. Lv. Newark (Blitz & Meeker Aves.) 12.40 A. M. — Rturning Lv. Scranton 5.10 P.M.; Wilkes-Barre 6 P.M.

Similar Excursion Sun. Mar. 20.

Білети в Exchange Place або Journal Square. Телефон Інформаційного Бюра Montgomery 7000.

„БУВША МАТИ".

Радянський часопис „Ленінградская Газета" помістила останніми днями цікавий опис подій, що знаменито характеризує соціяльні відносини на Радянщині, де большевики творять „нове життя". „Бувша мати", — такий наголовок опису, який нижче наводимо:

„Високий худий мущина з безбудним голеним обличчам, байдужно споглядає на стару жінку в старомодному капелюсі, та, перекидаючи портфель з руки на руку, говорить скрипучим, монотонним голосом:

— Обстою обвинувачення моєї бувшої матері у хулігансві та у обиді мене. Я рішуче прошу суд посадити її в тюрму зі строгою ізоляцією...

— Добрий синочок, — гірко усміхається стара жінка. — Рідну матір посадити за грати.

— Громадянко Андреева, — обурено втручає син. — Вимушую собі від вас всякої фамільярности. Ви моя бувша матір і тільки всього. Я ще підчеркую, громадяне судді. Вона бувша моя мати, з якою не хочу мати нічого спільного!

— Тільки тому, що твоя мати удається під охорону права? — питає жінка, підводячи на сина наболілі очі. — Соромно, моя дитино, так відноситися до людини, що дала тобі не тільки життя, але й освіту та виховання... У важких, дуже важких умовах доводилось мені заробляти на прожиток. Я від уст віділмала собі кожний кусок хліба, відмовляла собі у всьому... І вкінці діждалась того, що я твоя „бувша мати", саме таді, коли мала право чадіятися на поміч сина... Чейже він бере гарну платню, будучи начальником торговельного відділу папіряного тресту. Невже тих 15 карбованців, які менї врешті присудив від нього суд, являються для нього так великою цифрою, їзза якої треба аж прилюдно віднекуватися від родини та називати меня „бувшою матірю"?

Жінка прикладає по цих словах хустку до очей і тихо плаче.

— Даремно робите тут сантименталні сцени — втручається син — мовчить грізно чоло. — Вас судять тепер за обиду та хуліганство. Моя бувша мати приходить у торговельний відділ папіряного тресту, там зачинає мене обиджати та робить мені, мені, начальникові відділу, родичку сцену!.. Тільки позбавлення волі зі строгим відокремленням є в сілі відгородити суспільність від такої соціяльно небезпечної жінки.

— І чи же я небезпечна для суспільности? — хлипає мати.

— Громадяне судді, він перестав виплачувати менї цих 15 кар., я з голоду гину, мусіла піти до того „папіряного тресту"... І ніяких авантюр не робила, клянусь вам, я запиталась його цілком спокійно:

„Будеш платити менї, чи ні?" Але коли він закричав та затупотів ногами, виганяючи мене з кабінету, я не могла заволодіти собою і сказала:

— Яка ти немилосердна худобина! — Він же гнав мене дальше на сходи, а швайцарові гукнув:

— Слухай! Не посмій ніколи пускати до мене ту хуліганку! Жени її на чотири вітри, мерзоту!

— Отже хто з нас хуліганив, громадяне судді? Хто кого обидив? Він мене чи я його?

— Обстоюю, щоб гостро покарати мою бувшу матір. І прошу відібрати їй назву матері, звільнити мене від синівських обовязків! — просить син.

Коли, однак, суд виправдав матір, „добрий" син гнівно перекидує портфель під паху та виходить зі судової кімнати, тріскаючи злісно дверима.

— Ось як діти з літами змінюються! — говорить з горечю мати до обступивших її цікавих. — А як малий був, то яка то дитина ніжна і добра показувалась...

— Все це від капчивости, громадянко! — завважує навчальним тоном якийсь старий робітник. Тоном чому тепер все життя спирається...

Чи слід додавати щонебудь — до цього опису?

ЖАРТИ.

Новітній Парис.

Три жінки на проході в міському городі стрінули хлопчика й після балачки з ним, одна з них дала хлопцеві яблоко й сказала жартуючи:

—o—

Івась: Який жеж ти дурний! Ти навіть не знаеш, навіщо курята вилазять із яець?

Степанко: Не бійся, я знаю: бо вони бояться, щоби їх не зварити разом із яйцями...

—o—

Директор театру: Ви хочете, щоби я вас прийняв до мого театру на актора. А відкиж я можу знати, чи ви маєте акторський талант? Насамперед мусите дати на пробу доказ вашого акторського таланту!

Кандидат на актора: Пане директор, я просив би трохи грошей на зачет моєї платні!

УВАГА! НЬЮАРК, Н. ДЖ. УВАГА!

В ЧЕТВЕР, 3. ЛЮТОГО 1927

В УКР. ПРЕСВИТЕРСЬКІЙ САЛИ,

49 BEACON STREET, NEWARK, N. J.

Др. Л. ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ

— виголосить —

ВІДЧИТ

на тему: „ПЕРУ"

Др. Л. Цегельський повернув з полудневої Америки. У відчиті розкаже про свій побут, враження, цікаві спостереження та вигляди української іміграції з Европи і Америки. 26

ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

Початок точно о год. 8. вечер.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Теодор Свистун, Филадельфія, Па., повідомляє українських людий, що з днем 1-го лютого, 1927, він зістав принятий до спілки адвокатів **Horace Paul Dormon and Elton J. Buckley, Attorneys at Law, 1206 Liberty Building, N. E. cor. Broad & Chestnut Sts., Phila., Pa.**

Там він буде займатися виготовленнем легальних паперів, **Real Estate settlements & Conveyancing** і переводити такі справи, які потребують правної поради. 24-9

Офісові години: від 9—1 рано
від 2—4 попол.

Tel. Rittenhouse 6233.

Пишіть:

THEODORE J. SWYSTUN,
1206 Liberty Bldg., Philadelphia, Pa.

КЛИМ ПОЛІЩУК.

КРАСНОПІЛЬСЬКІ ПРИВИДИ.

Старий, дуже старий панський палац в Краснопілі. Ніхто анівіть з старих людей не памятає, коли і хто його збудував. Але будував його хтось дуже мудрий: три поверхи з красно-розмальованими стінами і страшно глибокі льохи під ним. Кажуть, що в тих льохах не бував ніхто ні разу не бував, хоч там грошей і вина Бог зна скільки ще від Любомирського залишилося. Від одного пана — до другого, і так з віку-вік переходив сей палац, заким не перейшов до якогось великого пана Мазараки, який мало-що й жив у ньому, а через те й палац стояв якоюсь страшною пусткою. Один тільки старий Ян, що був сторожем ще до Мазараки, ніяк не міг покинути старого панського гнізда і пильно доглядав його. Багато було таких, що цікавилися палацовими льохами, але ще й до сього часу не знайшлося такого сміливого, щоби пішов в ті льохи шукати дорогих скарбів. Як казали старі люде, то ті льохи тягнулися далеко під землею, досягали аж до середини Краснопіля і кінчалися під стародавньою церквою, яка була збудована ще тоді, як не було й самого палацу, а вся місцевість, де тепер стоїть Краснопіль, шуміла дикими лісами та була багата всякою звіриною і убога людностю.

Перекази стародавні кажуть, що за річкою Кобилою колись було велике грецьке місто Тіполь, на яке напали Татари і знищили його враз з мешканцями. Декому з них пощастило вибратися на другий бік річки і сховатися в лісах, де згодом зявилося село і була збудована отся церква. Село жило собі вільним, ні від кого незалежним життям, але згодом зявились сюди пани, а тоді був збудований і сей палац.

Окрім таємничих льохів у ньому ще було багато всякого дива: темні кімнати з людськими кістяками, великі ясні кімнати, на стінах яких висіло багато портретів всяких осіб в дорогих жупанах, в киреях, в гетьманських шапках, з мечами і булавами в руках; на горищі лежали і тліли стародавні „чорні книги"... Страшний був сей палац, бо ксьондзи його „прокляли" скоро після того, як гайдамаки тут зарізали вельможного пана Ескерка і його жінку. А як розказують, то сталося се за часів Коліївщини, коли на Україні людям було тяжко жити. Тоді всякий терпець уривався і скрізь в людях настав неспокій і велика смута. Пани жорстоко поводились і тяжко карали кожного, хто осмілився повстати проти їх сваволі. Тоді по всій Волині пролунав голос, покривджених і люде стали втікати в ліси, де в потайних місцях збирались в гайдамацькі гульбища. Тяжко було і краснопільцям терпіти знущання свого пана Ескерка, але ніхто з них не хотів втікати в ліси, а так ждали, що прийдуть гайдамаки і визволять з неволі. Ждали і ждали, а гайдамаки не приходили.

Але одного разу в церкві старий панотець сказав казання: „Снився менї, мої діточки, сон дуже дивний... Зявилася менї свята Марія Єгипетська, одягнута в нашу просту сіру свиту з мережками на ковнірі, в гетьманській шапці з каменями-самоцвітами і з ножем за поясом. Подивилась на мене так сумно, що в мене аж серце стислося від болю. Подивилася, зітхнула важко і сказала: „Скажи, старче сивий, своїм дітям вірним, нехай вони визволяються з неволі, а я їм допоможу і в пригоді стану перед Богом. Нехай візьмуть мій образ і перед ним ножі посвячять".

Заворушилися люде і десь в них сміливість взялася. Багато людей зараз-же подалися в ліси на гульбища, щоб там приєднатися до гайдамаків, а багато стало в дома готуватися. Намалював маляр образ святої Марії Єгипетської, а коваль накував і виточив багато ножів. Люде стали ждати того часу, як ударить гвалтовний дзвін і почнеться... Але минуло багато часу, гвалтовний дзвін не дзвонив. Люде чекали, що прийде післанець з гульбища і тричі вдарить у великий дзвін, а тоді затрубить якась труба в лісі і почнеться... Ждали так, що й в ночі навіть не спали...

Була тиха літня ніч і накрапав дрібненький дощик. Потомлені тяжкою працею люде ніяк не могли сподіватися чогось надзвичайного в таку хмарну ніч, а через те всі спали. Коли в саму північ, несподівано, вдарив на гвалт великий дзвін на старій дзвінниці і затрубіла труба в лісі. — Ришли гайдамаки з гульбища і скликали людей на поміч, але люде спали...

Прийшли гайдамаки і вломилися в панський двір. Пан Ескерко гуляв з своїми сусідами — панами і не думав спати. Довго змагалися панські слуги з підпанків, бо добре знали, що помилування не буде, але потім подалися і скорилися. Коли гайдамаки добрались аж до самого палацу, так багато панів встигло десь поховатися, а тільки Ескерко з своєю жінкою не зумів заховатись добре, бо вона ще була молода, а через те й не схотіла лізти в грубу, де було багато саджі. Знайшли їх обоїх під престолом татарського костела і тут-же жорстоко розправилися з ними за ті всі кривди, які вони чинили народови. Кажуть, що з пана живцем здерли шкіру, а пані відрізали голову. Але як тільки її голова покотилася вбік від тіла, біля престола зявився якийсь чорний ксьондз з книгою в руках і сказав: „Будьте прокляті на двісті літ!... Будьте сонні, глухі й сліпі на стільки, щоб ви ніколи не бачили, не знали й не чули своєї волі"... Взяли гайдамаки ксьондза і вчепивши йому на шию важкого дубового стола, вивели з палацу і втопили в річці Кобилі.

Майже до самого ранку гуляли гайдамаки. З глибокого льоху подоставали собі срібла та золота, порозбивали зарослі зеленим мохом старі бочки з міцним литовським медом і ними гуляли... Багато з них вже й здорово підгуляло, так що забули на село йти та людей будити. „Байдуже, — казали вони, — раз перемогли, так вже нема чого боятися переможеного"... Але воно сталося зовсім инакше. Ще люде спали на селі, а тільки дехто встав, щоб на панщину йти, як в село приїхали гузари графа Замойського. Як тільки вони приїхали, так перше всього з чотирох боків запалили село, а потім стали катувати людей.

Схопилися люде за свої ножі, але спогадали, що вони не свячені, так руки опустилися. Нічого було робить їм без гвалтовного дзвона. Задзвонили якось, але не було вже коли святити ножі, бо гузари примусили скоритися. А в самім палацу ще довго змагалися гайдамаки, а потім побачили свою лиху годину, що вже все пропало, взяли таї поховалися в льохи. Гузари пяних гайдамаків порубали і поскидали в поташні темні кімнати, а льохи позамикали на вісім замків і поставили свою варту над ними.

Старого цан-отця повісили на дзвинці біля великого дзвона, в якого дзвонено на гвалт. Йдучи на смерть і прощаючись з своїми людьми, пан-отець сказав: „Проспали свою волю тоді, як вже не можна було проспати. З цього часу вас будуть непокоїти привиди, щоби ви не проспали вдруге"...

Люде, кажуть, дуже плакали і клялися не проспати.

Багато літ минуло з того часу, але між людьми жиють перекази про се страшне діло. Ще й до останніх часів говорили, що як тільки в селі має бути пожежа, або инше якесь велике нещастя, то в панському саду о півночі блукає безголовна біла жінка і в своїх руках тримає свою розпатлану голову з зеленими, мертвими, непорушними очами і коли хто побачить її, то скоро з ним обовязково станеться якесь страшне нещастя.

А через те старі люде ще й до цього часу бояться вночі йти через панський сад, а як коли треба йти в якійсь важній справі, то обходять боком.

Дід Семен Лічмак, який був паламарем в старій церкві, розказував, що як мала вийти воля і скасуватися панщина, то під церквою він бачив якогось святого, який стояв на колінах і молився на схід сонця. Як він догадувався, так то певне, що був це той пан-отець, якого замучили вороги за волю.

Потім, як мала розпочатися війна, то в селі аж четверо людей бачили білу паню. Один з них, молодий парубок, який ніколи нічого не боявся, розказуючи про свою зустріч з білою панею, казав так: „Не можу тут бути... Колиб вже куди подітися, так щоб і сліду після мене не знайшли!" — Як почалася війна, то його забрали до війська і він не вернувся назад.

Перед революцією церковний сторож Левко, бачить у старій дзвінниці таку святу, „яка на старому образі намальована, що в бабинку стоїть. Вона стояла як жива, а від неї било сяйво свяге"...

Перед тим, як з фронту мали прийти московські люде, знов хтось бачив білу паню, але вона вже була з головою. Люде вірили, але ждали чогось недоброго. Скоро те недобре стало лісся. В село прийшли московські люде і отаборилися в палаці. В селі настав неспокій великий; стріляннна з рушниць лунала вдень і вночі; чотирох найкращих господарів розстріляно за те, що вони не хотіли коритися московським людям.

Одного дня московські люде сказали, що треба знищити панське гніздо. Тих, що були проти сього, купали в ополонці і мокрих привязували до високих старих ялин, що росли коло палацу. Коли вже не було кому противитися знищенню панського гнізда, тоді московські люде з піснями стали громити старий палац. Виносили на двір і тут же ділили поміж собою аксамитові канапи, дубові столи, з чєрвоного дерева шафи і дорогоцінні кришталеві дзеркала. Порцеляновий посуд викидали просто за вікна і топтали ногами, щоб „нікого й сліду не лишилося з вибрибеньків". Дехто, що бажав досягти великої мудрости, забрався аж до „чорних книг" і вибрав собі найкращу з них... Коли вже все було поділено, тоді на двір витягли старий фортепян і, поставивши його на снігу, стали шукати „справжнього музику"... Музика скоро знайшовся і втяв такого козачка, що все село тільки в бокн взялося. Стали пити і гулять, як ще ніхто так не гуляв. Все село танцювало, а разом з ним танцювали і московські люде. Над вечір, коли чогось стало сумно, вирішили запалити-таки, щоб веселійше стало.

Три дні палав в огні старий палац, а на четвертий день від нього лишилось одні чорні, страшні, теплі руїни. Старі люди журно хитали головами і казали: „Ой, не чекайте тепер добра від білої пані!... Се так не минеться"... Скоро зникли кудись московські люде, а разом з ними зникла і мужицька радість. В селі стояли сумні палацові руїни і загнанувала туга страшна.

Залишилось тільки одно ціле і непорушне — образ святої Марії Єгипетської, який ще й тепер стоїть на старому місці. До нього то й моляться тепер старі люде, перед ним то й світять свої тоненькі воскові свічечки, бо „хоч то образ і дуже старий, але він вічний"... Невідомо, чи згоріли разом з віковим палацом привиди вічности, чи вони й ще колись зявляться?...

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць грудень 1926 року.

ВІДДІЛ 146.

Тов. ім. Івана Франка в Гамтрамк, Мих.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів $3.00

Разом $3.00

Базилевич Дмитро $1.00
Гищук Петро 1.00
Дмитрів Роман 1.00

ВІДДІЛ 155.

Тов. Запорожська Січ в Перт Амбой, Н. Дж.

Жертва з каси відділу проголошена.
Жертви від членів $86.00

Разом $86.00

Бардаль Герасим $1.00
Балух Іван 1.00
Бережанський Теодор 1.00
Бережанська Юлія 1.00
Цап Іван 1.00
Чумер Михайло 1.00
Чижик Ілько 1.00
Чабрак Мих. 1.00
Ходань Петро 1.00
Дзюбатий Василь 1.00
Дучинський Микола 1.00
Федейко Антін 1.00
Федчишин Дмитро 1.00
Федів Григорій 1.00
Федчишин Настя 1.00
Гадек Іван 1.00
Гураль Стефан 1.00
Гуряк Іван 1.00
Гураль Данило 1.00
Гуряк Михайло 1.00
Гучко Іван 1.00
Гучко Анеля 1.00
Гавриш Розалія 1.00
Гавриш Теодор 1.00
Гатала Юрко 1.00
Гонимар Стефан 1.00
Горбус Іван 1.00
Грабинський Олекса 1.00
Цик Стефан 1.00
Яремчак Николай 1.00
Яричевський Василь 1.00
Ковальський Йосиф 1.00
Колодій Никола 1.00
Клим Петро 1.00
Лесів Филип 1.00
Мельникевич Юрій 50
Маслій Григорій 1.00
Масник Михайло 1.00
Мручок Василь 1.00
Олійник Микола 1.00
Паснак Дорко 1.00
Петрейка Іван 1.00
Пізнак Теодор 1.00
Русин Стефан 1.00
Савка Стефан 1.00
Сорока Іван 1.00
Скалозький Олекса 1.00
Сташків Іван 1.00
Стах Максим 1.00
Стечишин Стефан 1.00
Шпак Йосиф 1.00
Шевчик Григорій 1.00
Щуцький Пилип 1.00
Шляхотка Михайло 1.00
Шумінський Дмитро 1.00
Терефенко Григорій 1.00
Терпивський Дмитро 1.00
Ваверчак Іван 1.00
Василик Антін 1.00
Ханевич Михайло 1.00
Верко Василь 1.00
Дригинич Василь 1.00
Голіновський Осип 1.00
Януш Василь 1.00
Яричевський Андрій 1.00
Ковальчук Олекса 1.00
Канцьо Ілько 1.00
Косінський Михайло 1.00
Кобрин Михайло 1.00
Куций Стефан 1.00
Кордняк Стефан 1.00
Лопушанський Михайло 1.00
Лишик Іван 1.00
Лісний Миколай 1.00
Мірка Марія 1.00
Марків Іван 1.00
Мельник Андрій 1.00
Новида Роман 1.00
Притика Гілярко 1.00
Рожик Андрій 1.00
Стецик Даниил 1.00
Ваверчак Анна 1.00
Вовк Дмитро 1.00
Макар Петро 1.00
Мельник Катерина 1.00
Чабрак Іван 1.00
Слобода Яценгий 1.00

ВІДДІЛ 156.

Тов. ім. Тараса Шевченка в Честер, Па.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів $16.00

Разом $16.00

Цісло Йосиф $1.00
Гринців Ілія 5.00
Чопик Петро 1.00
Іпшук Катерина 1.00
Когой Миколай 1.00
Коваль Франя 1.00
Кахновий Григорій 1.00
Єдинак Мих. 1.00
Чопик Параня 1.00
Ворсук Іван 1.00
Садло Петро 2.00

ВІДДІЛ 163.

Тов. Єдність в Філадельфії, Па.

Жертва з каси відділу ..$ —
Жертви від части членів проголошено.
Діслано від членів 13.50

Разом $13.50

Марчак Яків 1.00
Лисик Іван 1.00
Нагірний Олекса 1.00
Заник Іван 1.00
Паранич Михайло 1.00
Дуда Іван 1.00
Васюрка Николай 1.00
Струс Михайло 1.00
Пискар Юрій 1.00
Балуш Ілько 1.00
Коміпко Петро 1.00
Пашковський Петро 50
Гвізд Анна 50
Лешак Михайло 50
Голинський Юлія 50
Сенів Юрій 50

ВІДДІЛ 171.

Тов. ім. Тараса Шевченка в Голіок, Масс.

Жертва з каси відділу ..$ —
Жертви від членів 19.50

Разом $19.50

Бурко Василь $1.00
Горошко Юрко 50
Мазур Михайло 2.00
Провода Михайло 1.00
Ройко Олекса 1.00
Смачек Николай 1.00
Середиський Іван 1.00
Шевчук Андрій 1.00
Шабан Дмитро 1.00
Шевчук Станислав 1.00
Затирка Станислав 50
Довгам Гринько 1.00
Кушак Іван 50
Беля Михайло 1.00
Беля Сильвестер 1.00
Беля Катерина 1.00
Дубчак Магдалина 50
Дубчак Онуфрій 50
Ягодзінський Яків 1.00
Околита Микола 50
Шевчук Йосиф 1.00
Затирка Вероніка 50

ВІДДІЛ 174.

Бр. св. О.'Николая в Оксфорд Форнес, Н. Дж.

Жертва з каси відділу ..$ 5.00
Жертви від членів 8.75

Разом $13.75

Брикса Григорій $1.00
Гоштила Йосиф 50
Юшкевич Іван 1.00
Коваль Пилип 1.00
Косяк Андрій 1.00
Коваль Григорій 1.00
Мариник Яцко 75
Раіс Михайло 50
Савран Андрій 1.00
Гапар Андрій 1.00

ВІДДІЛ 177.

Сестринство Любов в Провіденс, Р. Ай.

Жертва з каси відділу ..$ —
Жертви від членів 14.50

Разом $14.50

Деркач Корнило $1.00
Настасовський Іван 1.00
Рекрут Ксеня 1.00
Рекрут Володимир 2.00
Шевчук Іван 1.00
Музичук Юлія 1.00
Рекрут Антоніна 1.00
Рекрут Катерина 1.00
Франків Іван 1.00
Гумляк Анна 50
Музичук Григорій 1.00
Накопинська Евфрос. 1.00
Саска Стефан 1.00
Середиська Марта 1.00

ВІДДІЛ 179.

Бр. св. Володимира Великого в Ст. Луіс, Мо.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів $14.50

Разом $14.50

Блик Николай 1.00
Блик Василь 1.00
Хрунь Василь 1.00
Добромильський Мих. 1.00
Ілечко Дмитро 1.00
Іванців Антін 1.00
Кліщ Николай 1.00
Кордоновий Дмитро 50
Медвідь Василь 1.00
Петровський Михайло 1.00
Стефан Стефан 1.00
Шеремета Томко 1.00
Тиндик, Йосиф 1.00
Стопський Мих. 1.00
Скірка Йосиф 1.00

ВІДДІЛ 200.

Тов. Вільна Україна в Вудгейвен, Л. Ай., Н. Й.

Жертва з каси відділу ..$ —
Жертви від части членів проголошено.
Діслано від членів $4.00

Разом $4.00

Карпович Антоній 1.00
Гардецький Павло 1.00
Вовк Стефан 2.00

ВІДДІЛ 206.

Тов. Запорожська Січ в Вунсакет, Р. Ай.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів $40.00

Разом $40.00

Боднар Михайло $1.00
Бурак Василь 1.00
Чорний Василь 1.00
Дзівенко Йосиф 1.00
Джаман Амброзій 1.00
Харук Андрій 1.00
Гречук Йосиф 1.00
Герман Ник. 50
Галас Андрій 50
Гніт Михайло 50
Яцишин Михайло 1.00
Кушнір Гнат 50
Кучерявка Василь 1.00
Липка Константин 50
Мельник Дмитро 1.00
Пігорецький Михайло 1.00
Рудик Іван 1.00
Сарахман Іван 1.00
Самборський Лука 50
Скоб Павло 1.00
Сулима Кароль 1.00
Шевчук Петро 1.00
Шмокалюк Юлія 1.00
Заходник Олекса 1.00
Зарічняк Антін 1.00
Бухтик Семен 1.00
Строцький Іван 1.00
Фірман Михайло 1.00
Колісник Олекса 1.00
Липський Володимир 1.00
Лаба Тома 1.00
Лемішка Степан 1.00
Пророчок Василь 1.00
Рогожин Семен 50
Сирота Андрій 50
Турецький Теодор 1.00
Горошовий Мих. 1.00
Копитко Вас. 1.00
Сербан Максим 1.00
Ткач Прокіп 1.00
Кашуба Теодор 1.00
Голик Григорій 1.00
Кириляк Йосиф 1.00
Кушнір Василь 1.00
Грицик Іван 1.00
Іваницький Теодор 50
Озимок Федор 1.00
Рудак Андрій 1.00
Решитник Максим 1.00
Савицький Олекса 1.00
Валига Петро 1.00
Вишньовський Мих. 1.00

ВІДДІЛ 211.

Бр. св. Архангела Михаїла в Стейплетон, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів $7.50

Разом $7.50

(Дальше буде).

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЬЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє своїх членів, що надзвичайні збори відбудуться в суботу, дня 5-го лютого 1927, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та ул. Кождий член повинен безумовно явитись, бо є дуже важні справи до полагодження. — Йосиф Мартинів, секр.

БІНГЕМТОН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 21, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються кожного місяця в першу неділю по першім, у Громадськім Домі під ч. 43 Дана Евенз, о годині 2-ій по обіді. Просяться членів явитися на збори на означений час. Заразом повідомляється, що річні збори відбулися дня 2-го січня, на яких вибрано новий уряд на рік 1927, до якого входять: Кошан Николай, предс.; Чубіняк Николай, кассієр; Мартинів Іван, секр.; Сник Теодор, Ковінь Михайло і Левконич Петро, контрольори. Просимо не забувати коли приходить перша неділя і приходіть на збори. — І. Мартинів, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Бр. св. Архистр. Михаїла, від. 209, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 6-го лютого, о годині 1-ій пополудни. Кождий член має явитися на сей мітінг, і виповнити свої обовязки, а котрий не явиться і не заплатить своїх задолжостий, буде суспендований. — Михаїл Водяк, предс.; Петро Макар, кас.; Іван Якимів, секр.

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб.

Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгар „СВОБОДИ"

Час і алькоголь.

Знаному англійському драматичному письменникові Шеріданові заборонив лікар усякі алькоголічні напитки. „Чи ви точно держалися мого припису? — спитав лікар, як знову навідався до Шерідана. — Як-найточніше!" „Дуже добре, лише так можете продовжити собі життя". — „Щодо цього, то я не сумніваюся ні трохи — відповів Шерідан. — Ще ніколи час не здавався такий довгий, як останніми днями".

Манія великости.

Чоловік уже довго був у заведенні для божевільних і годі було йому вигнати з голови манію великости. Уроїв собі, що він є королем Людвіком XIV. Аж раз жінка навідалася до директора заведення, щоби довідатися, як почуває ся її нещасливий чоловік. Лікар сказав зажуреній жінці: „У вашого чоловіка замітне поліпшення. Він тепер вмовляє вже лише в себе, що він Людвик IX".

Батько: Івасю, йди зроби свої шкільні задачі. Люди на те жиють на землі, щоби працювати.

Івась: Тату, то я хочу бути моряком.

ВТІК ВІД НОЖА.

Болі в хребті можуть нічого значити, однак коли не перестають, коли чуття отяжілости, біль голови, нестравність або безсонність повторюються — будьте осторожним! Нехтування нирок і міхура є небезпечним. Що лише може значити нічого завтра може значити тяжка операція. Пийте богато води і попробуйте GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES (оригінальні і правдиві. Вони ділають як моченвий стімулянт і помагають ниркам та другим органам викинути отруї з тіла. В печ. пачках.

GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Дивіть за іменем Gold Medal на сіно-золочений пачці. Не беріть імітацій. У переважних аптиках, 35, 75 ц. і $1.50.

ПОШУКУЄТЬСЯ

По причині многих надісланих нам запрошень від Українців отворилисьмо для знимок вистав

УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ

Всіх готових взяти участь у знимках вистав, а також початкуючих, просимо сейчас звертатися до нашого бюра 23—

VOLGA PHOTO PLAY CORP.

1650 BROADWAY, NEW YORK CITY.

від 12-ої до 8-ої вечером, кімната 404.

До Америки і Канади.

На многі запити подаю до відома, що американський іміграційний закон признає першенство на приїзд **до Америки:** хліборобам (фармерам) і хліборобським робітникам, огородникам, пасічникам і лісовим робітникам, без огляду, чи мають кревних або знакомих в Америці, чи ні.

ДОЛЯРИ

ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇВ ПОСПІШНО І ТЕЛЄГРАФІЧНО.

До Канади можуть також їхати хлібороби і хліборобські робітники та робітниці.

По близші інформації зголошуватись до: 159—

GLOBE SERVICE CO.,

30 EAST 7TH STREET, NEW YORK CITY

Tel. Orchard 8968. ВАСИЛЬ ЗАГАЄВИЧ, голова.

Tel. HOLYOKE 1766. DMYTRO SHABAN, Prop.

SHABAN NURSERY

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН.

Деревця овочеві (щепи) всякого роду, рівнож дерева тіньові, корчі озділні, рожі, виногради, живоплоти і т. п. Ілюстровані катальоги і порадники огородничі в язику українським і англійським висилається за надісланнем 6 ц. марками на кошта пересилки.

Пишіть до: 26—

Shaban Nurseries, 27 Artisan St., Willimansett, Mass.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

ПЕРША КНИЖЕЧКА (український повістковий Буквар п. Матвійчука) ..... 40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (для другої кляси, п. Матвійчука) 45 ц.
БУКВАР, складений п. Д. Андрейком ..... 50 ц.
БУКВАР (Народна Школа) ..... 30 ц.
ЧИТАНКА, друга ..... 30 ц.
ЧИТАНКА, III. і IV. ..... 75 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича ..... 50 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, написав І. К. ..... 15 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ БІБЛІЙНА, Старого і Нового Завіта 60 ц.
КАТЕХИЗМ ..... 30 ц.
ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ, Ст. Рудницького ..... 75 ц.

Гроші належить надсилати рівночасно з замовленнем. За посилкою (C. O. D.) книжок невисилаємо.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Прижмуреним оком.

МОРОКА.

Дивуєтеся певно, івановні Читачі, що я вже більше тижня ні чи... чирк...

Це так ота „каганьцова" чи пак намордникова устава мене замурувала.

І я геть посоловів. А перед очима, почавши від 9 листопада все грати, грати, грати...

Криміпал і пять тисяч золотих гривни, а властиво пять тисяч гривни... а криміпал до трьох місяців, то вже в дорозі заски.

І тому, що візьму в руки перо, шкрябати зачну, про закон згадаю, — так з місця мене відкидає.

Лишенько мое!

А в нашій Редакції не краще. Давніше, як співробітники писали, ніколи не чухались; а тепер?

Одною рукою пише, другою в потилицю чухається; одним оком дивиться в папір, другим на текст нового розпорядку слипає.

І від одного столика: — шляг...

І від другого столика: — шляг...

І від третього...

І ті „шляги", за один день, наколиб їх так на золоті вимінняти, гарний маеточок бувби.

І знов:

— Товаришу! Чи можна писати про те, що війна в Европі буде?

Рада в раду.

— Чорт його знає! — конклюдує врешті анонсовий референт, — адвоката порадитись треба!

Кличуть адвоката, відомого спеціяліста від „політичних" постійного дорадника Редакції. Адвокат думає, думає і нарешті:

— Не можна!

— Чому?

— Воєвода може слушно міркувати:

„Буде війна в Европі, значить і в Польщі! Польща чейже не в Азії лежить? А як газета війну в Польщі заповідає, то ширить неправдиву поголоску, а за те по закону 5 тисяч кари...

Всі члени Редакції аж присіли.

— Не можна, — вирішили. — пишіть про війну в Африці!

— Та як, коли в Африці на війну не заноситься!

— Нічого, але може заноситися, зрештою хай читачі навчаться між стрічками читати.

Пішов адвокат, Редакція дальше працює. Пера так і чир... чир по папері.

І знов:

— Товаришу! Можна писати, що вчора 11-го дощ падав?...

Редактор аж кинувся:

— Що, ви хочете нас всіх з торбами пустити, не забувайте, що 11-го державне свято було!

Пишіть, що погода була, навіть сонце тішилось парадою!

— Та коли справді дощ падав.

— А ві пишіть, що не падав. Лише, щоби не падав, ніж пять тисяч...

Мені холодний піт на чоло виступив.

— Ні!

А все таки я мої фелієтони далі писати буду!

Хай карають гривною пять тисяч золотих...

Все одно.

Мушу тільки запитати нашого адвоката, чи приймають отру грошеву кару бонами.

Бо бонами з власноручним моїм підписом, то я хочби і зараз...

Аристид Шишка.
(„Новий Час").

ВАЖНЕ

ДЛЯ ГР. КАТ. ЦЕРКОВ І ДЯКОУЧИТЕЛІВ.

У нас можна набуте

„СЛУЖБУ БОЖУ"

на три голоси і партитуру.

Всі чотири книжки $15.00.

„SVOBODA"

33 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ до бюрової праці дівчини, котра уміяби говорити і писати на машині по англійськи і українськи. Голоситись сейчас до **GLOBE SERVICE CO., 30 E. 7th St., N. Y. C.** 24-6 Василь Загаевич, президент.

ПОШУКУЮ Антона Марійновського, походить з Бровариів, пов. Бучач, Галичина. Перебував в Детроіт, Mich. а 1921 р. Хтобн про него знав, або він сам, нехай зволить написати на адресу: 25-28

JOHN RUZYCKI
1229 E. Monroe St., Springfield, Ill.

НА ПРОДАЖ КАФЕТЕРІЯ

при У. Роб. Домі в Ню Йорку. Інтересовані зволять голоситися до: 26,8,30

CAFFETERIA,
66-68 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

НА ПРОДАЖ бучерня і грошерня межи Українцями, склеп на розі улиці, оборот тижневий $800.00. Нема ким жити. По близші інформації голоситися до: 23-33

Mr. S. LORCHAK,
291 Grand Street, Jersey City, N. J.
Telephone: Montgomery 7458.

$1000 ЗАОЩАДИШ $1000 КУПУЮЧИ ФАРМУ ВПРОСТ ВІД ВЛАСТИТЕЛЯ.

На продаж фарма 10 акрів доброго ґрунту зараз при місті на добрій дорозі, церков-ни фарні, гарна, здорова і школа околиці, два гарний з портом, пивниця, огрівання, ванна, синк, літня кухня, вода здорова, гарна дальтанка з виноградом, стайня в добрім стані, стодола на паварда, соломи, сіно, гараж, курники на 500 курий, коли крій, всі машинерія потрібна на фарм, кінь, 3 коли, 400 курий, 2 добрі пси. Хто має замір купити нехай голосить, бо така спосібність не все трафляється. Доход з курий $45.00 тижневно. Спродається по причині відїзду до старого краю. Ціна пристутна. Голоситися до властителя: 24,6,9

J. LASTOWSKI,
R. F. D. 4, Millville, N. J.

ПРИЯТЕЛЬ РОБІТНИКА

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Регістр. Уряду Злучених Держав.

Звісний понад 50 років.

Глядіть за торг. маркою ЯКОРА.

СКОРО-ДІЛАЮЧЕ СРЕДСТВО

проти ревматизму, простуди, корчів і других слабостий.

Помогло богатьом в коротшім часі. Маю много вдячних листів. Ціна бутельки $1.00 на складі в Ню Йорку.

MITCHEL VITCHAK,
c/o Alexandroff
209 E. 4th Street, New York, N. Y.

Почтою або за посилкою $1.50. Гроші мені-ордером шліть до: 8—

MITCHEL VITCHAK,
P. O. Sta. D, Box 25, New York, N. Y.

ДЕВЯТЬ КНИЖОК ЗА ДОЛЯРА!

Хто прише одного доляра, дістане оплатно в рекомендований посилці 8 книжок В. Будзиновського:

1) Пили діди на муки, 2) Історія України І. (книжий вік), 3) Історія України II. (литовсько-польський вік), 4) З живого медведя (комедія), оповідання: 5) До пір батьків, 6) Шагіїн Гершко, 7) Нещасливий, 8) Волю бути козачком, 9) Пластун. 279-

Доляра висилати в рекомендованім листі на адресу: **W. Budzyzowsky, ul. Chrzanowskiego 11 a., Lemberg, East Galicia, Poland, Europe.**

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

PLAPAO на пробу і книжку про пропукливу цілком безплатно.

СТУАРТА PLAPOPAS є чимось инчим від писа. Є се медичний збірник, який приготовляється сам, щоб сильно держати нутренности в животі — Немає пасків, спружин або спрязок. Тому не зсувається, не тре тіла і не гнете кости і важні органи. Тисячі сего вже вилічилося в хаті успішно, не опускаючи денної праці і успіх був навіть в найгірших випадках. Мягкий нече аксамит, легкий до ужитання, не дорогий, нагороджений золотим медалем і першою нагородою. Процедура лічення натуральна, послідовно, пас стається непотрібним. Уховідомлює то, що говоримо, посилаючи Вам **пробну PLAPAO цілком ДАРОМ.** Напишіть своє назвисько і адресу на купоні і вишліть почтою цілість. 257,69

PLAPAO LABORATORIES
3071 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

Імя і назвисько .....

Адреса .....

Відворотна почта принесе Вам пробну PLAPAO безплатно.

ЮЛІЯ ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

129 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568